

MEMORANDUMAS DĖL OPERATORIŲ BENDRADARBIAVIMO UŽKERTANT KELIĄ NESĄŽININGAI ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ VEIKLAI

2019-11-20
Vilnius

Lietuvos elektroninių ryšių paslaugas teikiantys ar ketinantys teikti fiksuotojo ar judriojo ryšio paslaugų teikėjai (toliau – Operatoriai arba Šalys, o kiekvienas atskirai – Operatorius arba Šalis),

atsižvelgdami į tai, kad:

- vis daugiau ir dažniau pastebima atvejų, kai iš Lietuvos Operatorių fiksuoto ir/ar judriojo ryšio tinklų į kitus tinklus yra siunčiami skambučių ir trumpųjų žinučių (SMS) srautai, kurie kelia abejonių dėl tikrosios jų prigimtės ir Operatorių vykdomos veiklos sąžiningumo (toliau – Srautai);
 - Operatoriai, į kurių tinklus yra siunčiami Srautai, dažnai patiria finansinių nuostolių, o rinkoje nėra efektyviai veikiančio mechanizmo, galinčio užtikrinti Operatorių, į kurių tinklus siunčiami Srautai, o tuo pačiu ir vartotojų pasiekiamumo, apsaugą;
 - daugėja atvejų, kai užsienio operatoriai, aptikę Srautus į Lietuvą, įvardina juos kaip dirbtinai generuojamus (*angl. fraud*) ir, siekiant išvengti finansinių nuostolių, blokuoja Srautus į Lietuvos numerius, kurių režiai yra itin didelės apimties arba net visas Lietuvos numeracijos režis;
 - Srautų blokavimas sukelia itin didelę grėsmę Lietuvos pasiekiamumui iš kitų šalių bei Lietuvos vartotojų interesų apsaugai (GSMA pateikiamoje statistikoje Lietuva yra įvardinta tarp šalių, į kurias daugiausiai siunčiama Srautų);
 - Šalys siekia užtikrinti veiksmingą jiems skirtų riboto elektroninių ryšių išteklių (valstybės turto) – telefono ryšio numerių tinkamą panaudojimą;
- Susitaria dėl veiksmų siekiant spręsti aukščiau nurodytas problemas tarpusavyje ir, kai yra poreikis, tarpininkaujant Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai (toliau – Tarnyba).

I. MEMORANDUMO DALYKAS IR TIKSLAS

1. Šalys sutaria, kad **nesąžininga elektroninių ryšių veikla** laikomos šios žemiau įvardintos veiklos:

1.1. **Sukčiavimas su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugomis** – veiksmai, kuriais, paprastai dirbtinai generuojant didelį skambučių ir (arba) SMS srautą (*angl. fraud*), siekiama nesąžiningai gauti naudos iš viešųjų ryšių paslaugų teikėjo ir (ar) galutinio paslaugų gavėjo.

1.2. **Neteisėtas numerių naudojimas** – numerių iš Numeracijos plano naudojimas be Tarnybos leidimo, turint tikslą pasipelnyti iš galutinių paslaugų gavėjų.

2. Prisijungdamos prie šio Memorandumo, Šalys išreiškia savo ketinimus, susijusius su bendradarbiavimu užkertant kelią nesąžiningai elektroninių ryšių veiklai, ypač sukčiavimui su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugomis, siunčiant skambučių ir SMS srautus.

3. Šalys patvirtina, kad šis Memorandumas neriboja ūkio subjektų, galinčių prisijungti prie Memorandumo įgyvendinimo, veiklos.

4. Memorandume nustatytos sąlygos yra vienodos visiems Operatoriams ir parengtos vadovaujantis teisingumo, protingumo, sąžiningumo, atvirumo bei nediskriminavimo principais. Šalys patvirtina, kad jos ketina dėti maksimalias pastangas užtikrindami, kad nebūtų vykdoma Memorandumo IV skirsnyje apibrėžta nesąžininga veikla.

II. MEMORANDUMO SKELBIMAS

5. Memorandumas viešai skelbiamas Tarnybos interneto svetainėje, pateikiant Memorandumo tekstą kartu su jo pakeitimais, jeigu tokių būtų, prisijungusių Operatorių sąrašą ir informaciją apie galimybę prisijungti prie Memorandumo.

6. Informacija apie Memorandumą skelbiama prisijungusių Operatorių interneto svetainėse.

III. PRISIJUNGIMAS PRIE MEMORANDUMO

7. Kiekvienas Operatorius turi teisę prisijungti prie Memorandumo, pateikdamas Tarnybai laisvos formos pranešimą (toliau – prisijungimo pranešimas), pasirašytą įgalioto Operatoriaus atstovo, kuriame, be kita ko, nurodomi Operatoriaus, pageidaujančio prisijungti prie Memorandumo, rekvizitai, pageidavimas prisijungti prie Memorandumo, taip pat kontaktinio asmens duomenys. Tarnybai teikiami dokumentai turi atitikti Dokumentų teikimo Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai taisyklių, patvirtintų Tarnybos direktoriaus 2004 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. 1V-292, reikalavimus.

8. Operatorius laikomas prisijungusiu prie Memorandumo nuo prisijungimo pranešimo gavimo Tarnyboje dienos.

9. Tuo atveju, jeigu pasikeičia Operatoriaus rekvizitai, kontaktinio asmens duomenys, nurodyti Operatoriaus prisijungimo pranešime, Operatorius privalo apie tai pranešti Tarnybai ir nurodyti naujus kontaktinius duomenis.

IV. NESĄŽININGOS ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ VEIKLOS POŽYMAI

10. Šalys susitaria dėl nesąžiningos elektroninių ryšių veiklos požymių:

10.1. Nesąžiningos elektroninių ryšių veiklos požymiai – tai dirbtinis neįprastai didelis skambučių, atitinkančių 10.2 punkto papunkčiuose nurodytus požymius, ar SMS, atitinkančių 10.3 punkto papunkčiuose nurodytus požymius, tarptinklinis srautų generavimas, siekiant gauti pajamas iš tinklų sujungimo mokesčio, kuomet:

10.1.1. Generuojami nacionaliniai tarptinkliniai skambučiai į vieno iš operatorių numerius iš kito ar keleto kitų operatorių SIM kortelių;

10.1.2. Generuojami skambučiai iš užsienio operatoriams priklausančių kortelių į vieną ar keletą numerių ar į numerių seriją, įskaitant atvejus, kai tiesiogiai nesąžiningos elektroninių ryšių veiklos schemoje nedalyvaujantys operatoriai perduoda srautą tranzitu;

10.1.3. Generuojami skambučiai (tiek iš LT kortelių, tiek iš priklausančių užsienio operatoriams) naudojant peradresavimą. Peradresavimas gali būti naudojamas tiek siekiant padidinti skambučių ar SMS srauto apimtį, tiek siekiant apsunkinti galutinio gavėjo (C numerio) nustatymą;

10.1.4. Siunčiamas dirbtinų skambučių ar trumpųjų žinučių (SMS) srautas į kito operatoriaus tinklą, naudojant išankstinio apmokėjimo korteles.

10.2. Skambučiai, kurie turi daugiau kaip vieną iš žemiau išvardintų požymių, pavyzdžiui (sąrašas nėra baigtinis):

10.2.1 Pasikartojančios/panašios trukmės skambučiai;

10.2.2 Ilgi skambučiai;

10.2.3. Skambučiai atlikti iš vienos ar kelių gretutinių celių;

10.2.4. Reikšmingai didelis skambučių kiekis;

10.2.5. Panašus skambučių kiekis kas parą;

10.2.6. Periodiškai pasikartojantys skambučiai;

10.2.7. Naudojant peradresavimą, inicijuoti skambučiai apmokestinami padidintu tarifu;

10.2.8. Skambučiai į vieną numerį ar numeraciją, t. y. sugrupavus pagal B/C numerį ar seriją, galima išskirti reikšmingą srautą; skambučių srautas siunčiamas į eilę B/C numerių tame pačiame tinkle;

10.2.9. Paskambinus B/C numeriu, į kurį siunčiamas skambučių srautas, atsiliepia auto atsakovas ar girdimas audio turinys, kuris nėra identifikuojamas kaip verslo paslauga, bet skirtas maksimizuoti pokalbio trukmę;

10.2.10. Daugiau nei vienas skambutis į B/C numerį vienu metu;

10.2.11. Skambučiai inicijuojami iš skirtingiems operatoriams priklausančių SIM kortelių yra terminuojami į vieną ar kelias numeracijas, t. y. nagrinėjant srautą pagal B/C numerius jie atsikartoja kelių operatorių tinkluose;

10.2.12. Priimanti skambučius SIM kortelė neturi išeinančio srauto arba jis nereikšmingas lyginant su įeinančiu srautu;

10.2.13. Skambučiai generuojami iš planų, turinčių neribotų skambučių paketus ar paketus su itin didele minučių trukme, t. y. kiekviena minutė nėra apmokestinama atskirai;

10.2.14. Skambučiai, inicijuojami naudojantis įranga, kurios IMEI kodas neatitinka standarto ar pagal IMEI kodą naudojama įranga yra sena – 5 ir daugiau metų (tikėtina IMEI kodas yra pakeistas);

10.3. SMS/SPAM, kurie turi daugiau kaip vieną iš žemiau išvardintų požymių, pavyzdžiui (sąrašas nėra baigtinis):

10.3.1. Pasikartojantys SMS;

10.3.2. SMS į vieną numerį ar numeraciją, t. y. sugrupavus pagal B numerį ar seriją galima išskirti reikšmingą srautą;

10.3.3. SMS srautas siunčiamas iš vieno operatoriaus tinklo į kito operatoriais tinklo eilę B numerių;

10.3.4. SMS, turintys vienodą ar artimą vienodam simbolių skaičių;

10.3.5. SMS, išsiųsti iš vienos ar kelių gretutinių celių;

10.3.6. SMS, išsiųsti per web ar kitas aplikacijas bei mobiliąsias programėles;

10.3.7. SMS, tarp kurių siuntimo yra itin trumpas laiko tarpas (mažesnis, nei žmogus gali fiziškai surinkti ir išsiųsti SMS);

10.3.8. Reikšmingai didelis SMS kiekis;

10.3.9. Panašus SMS kiekis kas parą;

10.3.10. SMS, inicijuojami iš skirtingiems operatoriams priklausančių SIM, yra siunčiami į vieną ar kelias numeracijas, t. y. nagrinėjant srautą pagal B numerius jie atsikartoja kelių operatorių tinkluose;

10.3.11. SIM kortelė, gaunanti stebimą SMS srautą, neturi išeinančių SMS srauto arba jis nereikšmingas lyginant su įeinančiu srautu;

10.3.12. SMS generuojami iš planų, turinčių neribotų SMS paketus ar paketus su itin dideliu SMS kiekiu, t. y. kiekvienas jų nėra apmokestinamas atskirai;

10.3.13. SMS, inicijuojami naudojantis įranga, kurios IMEI kodas neatitinka standarto ar pagal IMEI kodas naudojama įranga yra sena – 5 ir daugiau metų (tikėtina IMEI kodas yra pakeistas).

11. Šalys susitaria, kad pagrindus veiklos atitikimą 10 punkte nurodytiems nesąžiningos elektroninių ryšių veiklos požymiams, už tokią veiklą Operatorių tarpusavio atsiskaitymai neatliekami, nepriklausomai nuo to, kas numatyta atitinkamose Operatorių tarpusavio sutartyse.

12. Operatorius, įtariantis ar nustatęs nesąžiningos elektroninių ryšių veiklos atvejį, kreipiasi į susijusį Operatorių nedelsdamas, tačiau ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo galimos nesąžiningos elektroninių ryšių veiklos įtarimo ar nustatymo dienos. Besikreipiantis Operatorius turi nurodyti įtartino skambučių ar SMS srauto požymius ir/ar kitus argumentus, kuo remiantis teigiama, kad Srautas yra nesąžiningas. Tarpusavio apsiskaitymo klausimas išsprendžiamas šalių sutarimu per 10 darbo dienų nuo Operatoriaus kreipimosi dienos.

13. Kilus nesutarimui tarp Operatorių dėl nesąžiningos elektroninių ryšių veiklos, Operatorius, kurio tinkle srautas terminuojamas (užbaigiamas), atlieka tyrimą ir pateikia savo išvadas apie tai, ar gautas Srautas atitinka Memorandumo 10 punkte nurodytus požymius. Jei yra pareikštas argumentuotas įtarimas, kad numeris/numeriai, į kuriuos buvo terminuojamas srautas, turi nesąžiningos veiklos požymių, numatytų šiame Memorandume, įskaitant neteisėto numerių naudojimo atvejus, terminuojantis operatorius turi įrodyti, kad B/C numeriai naudojami

telekomunikacinėms paslaugoms teikti. Jei apie konkretų MSISDN, į kurį terminuotas srautas ginčijamas, negalima rasti informacijos viešai prieinamuose šaltiniuose, laikoma, kad toks MSISDN naudojamas asmeniniams tikslams; jo srautas nagrinėjamas laikantis protingumo kriterijų, atsižvelgiant į vidutinius privačių klientų srautus, turinčius analogišką planą/produktą. Ši nuostata taikoma ir tais atvejais, kai Srautas perduodamas tranzitu.

14. Operatoriai visais atvejais informuoja Tarnybą apie nesąžiningos elektroninių ryšių veiklos atvejus per 10 darbo dienų, įskaitant atvejus, kai situacija buvo išspręsta taikiai. Tarnyba, esant Operatoriaus (-ių) prašymui, turi teisę pareikšti savo nuomonę dėl Operatorių pateiktų argumentų apie ginčijamą Srautą.

V. GALIOJIMAS IR KEITIMAS

15. Memorandumas Operatoriui įsigalioja nuo dienos, kai jis prisijungia prie Memorandumo. Nuo šios dienos Operatorius įsipareigoja laikytis visų Memorandumo nuostatų. Memorandumas galioja neterminuotai. Šalys sutinka, kad Memorandumas gali būti laikomas sutarties dėl tinklų sujungimo priedu.

16. Šalys, kai yra poreikis, turi teisę inicijuoti diskusiją dėl Memorandumo nuostatų efektyvumo ir (ar) teksto keitimo/papildymo. Šalims pageidaujant diskusijoje dalyvauti gali būti kviečiama Tarnyba.

17. Memorandumo pakeitimus gali inicijuoti bet kuris prie Memorandumo prisijungęs Operatorius, pateikdamas savo siūlymus prisijungusiems Operatoriams ir Tarnybai, pavyzdžiui, paaiškęs naujiems nesąžiningos veiklos atvejams/modeliams.

18. Memorandumo pakeitimai ir papildymai, jei tokių būtų, patvirtinami visų prie Memorandumo prisijungusių Operatorių.

19. Prie Memorandumo prisijungęs Operatorius turi teisę bet kuriuo metu atsisakyti tolimesnio Memorandumo laikymosi, Operatoriams ir Tarnybai pateikęs laisvos formos prašymą ir nurodęs pagrįstas priežastis. Tarnyba tokiu atveju patikslina Tarnybos interneto svetainėje skelbiamą Operatorių, prisijungusių prie Memorandumo, sąrašą.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Šalių ginčai, kilę dėl Memorandumo arba kitaip su juo susiję, jeigu šių ginčų nepavyksta išspręsti Šalių derybomis, sprendžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.